

УДК 355.24/355.3

Г.А. Саковський

Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Київ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ МЕТОДИЧНОГО АПАРАТУ ОБҐРУНТУВАННЯ РОЗПОДІЛУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ НА ВІЙСЬКА МИРНОГО ЧАСУ ТА ТІ, ЩО БУДУТЬ ВІДМОБІЛІЗОВУВАТИСЯ

У статті розглянуті основні аспекти методичного апарату обґрунтування розподілу Збройних Сил України на війська мирного часу і ті, що будуть відмобілізуватися в особливий період.

Ключові слова: бойова готовність, бойовий потенціал, боєздатність, бойовий склад, методи обґрунтування.

Вступ

Постановка проблеми. Збройні Сили України (далі – Збройні Сили) повинні знаходитися у стані готовності своєчасно та ефективно реагувати на весь спектр викликів і загроз безпеці нашої держави. З огляду на це, до Збройних Сил висуваються певні вимоги. Однією з таких вимог є необхідність утримання визначеного складу військ (сил) у готовності до негайного реагування на загрози безпеці України у воєнній сфері, а решти з'єднань (частин) видів Збройних Сил, родів військ (сил) – у готовності до мобілізаційного розгортання та виконання визначеного обсягу завдань з оборони держави в особливий період. З цією метою Збройні Сили за призначенням (цілями, завданнями, укомплектованістю, рівнем готовності та оснащеності) поділяються на Сили негайного реагування, Сили нарощування та Сили резерву [1 – 5].

Важливе значення для раціонального розподілу Збройних Сил на війська мирного часу та ті, що будуть відмобілізуватися, мають *боєздатність* та *бойовий потенціал* військ (сил), які є категоріями взаємопов'язаними і взаємозалежними. Так, початковий (поточний) бойовий потенціал військового формування є мірилом початкового (поточного) рівня його боєздатності, а відповідно, і ступеня реалізації бойових можливостей у бою (операції) [6 – 12]. Це саме стосується і відповідного виду Збройних Сил, роду військ (сил) та Збройних Сил у цілому.

Поряд із цим, аналіз основних факторів впливу на боєздатність Збройних Сил свідчить про те, що на сьогодні спостерігається досить стійка *тенденція щодо поглиблення невідповідності* між зростанням рівня загроз безпеці України у воєнній сфері та воєнно-економічними можливостями нашої держави. Це *не дозволяє* підтримувати боєздатність Збройних Сил на рівні, який би забезпечив гарантоване виконання ними конституційних вимог щодо захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України. Крім того, суттєвий вплив на боє-

здатність Збройних Сил мають заходи щодо їх розподілу на війська (сили) мирного часу та ті, що будуть відмобілізуватися і приводитися у бойову готовність в особливий період.

Так, з *одного боку*, зростаючий рівень загроз безпеці України у воєнній сфері спричиняє потребу в утриманні *більшої частини* військ (сил) або навіть *усіх з'єднань (частин)* розгорнутими у мирний час ($N = N_M$), що забезпечить потрібний рівень їх готовності до негайного (своєчасного) реагування на можливі загрози. Це *мінімізує* загальний час (T) приведення їх у готовність до виконання завдань за призначенням. Проте у такому разі з урахуванням середньорічних затрат (c_M) (без урахування вартості озброєння і військової техніки (далі – ОВТ)) на утримання, доукомплектування й приведення в бойову готовність *одного з'єднання (частини)* *значно зростають затрати* ($C_M = c_M \cdot N_M$) на їх утримання, зокрема підготовку, що може перевищити виділені на це середньорічні фінансові ресурси ($C'_{1\text{обм}}$).

З *іншого боку*, обмежені воєнно-економічні можливості нашої держави вимагають утримання певної частини військ (сил) у скороченому складі, тобто коли *більша частина* військ (сил) або навіть *усі* ($N = N_B$) з'єднання (частини) будуть за необхідності відмобілізуватися та приводитися у повну бойову готовність в особливий період. Такий варіант їх утримання з урахуванням середньорічних затрат ($c_B < c_M$) (без урахування вартості ОВТ) на *відмобілізування* й приведення в бойову готовність *одного з'єднання (частини)* *мінімізує необхідні* на це витрати ($C_B = c_B \cdot N_B$) (мобілізаційні збори, заняття в системі бойової підготовки тощо).

Проте у такому разі *значно збільшується загальний час* (T) на приведення з'єднань (частин), що відмобілізуються, у бойову готовність, ускладнюється процес та потребують збільшення терміни *бойового злягодження* військових формувань, зокрема через можливу відсутність у мирний час підготовлених за повною програмою *бойової (індивідуальної)*

підготовки кадрів.

Унаслідок такого протиріччя, власне, й виникає проблема прийняттого варіанта розподілу загальної кількості ($N = N_M + N_B$) з'єднань (частин) на з'єднання (частини) мирного часу (N_M) та ті, що будуть відмобілізуватися і приводитися у повну бойову готовність в особливий період (воєнний час) (N_B), з урахуванням обмежень щодо середньорічних фінансових ресурсів ($C'_{\text{обм}}$), які виділяються, і необхідних ресурсів (C'_1) на утримання N_M і N_B з'єднань (частин), а також відповідних строків ($T_M \leq T_{M \text{ потр}}$, $T_B \leq T_{B \text{ потр}}$) їх приведення в бойову готовність.

Таким чином, розв'язання вищевказаного протиріччя вимагає пошуку компромісного рішення, тобто знаходження потрібного балансу між кількістю з'єднань (частин), які доцільно утримувати розгорнутими в мирний час, та кількістю з'єднань (частин), які у воєнний час потребують відмобілізування і приведення у бойову готовність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід зазначити, що проблема розподілу військ (сил) на ті, що утримуються розгорнутими у мирний час, та ті, що будуть відмобілізуватися, завжди існувала під час створення та розвитку збройних сил будь-якої держави. Однак ця проблема вирішувалася переважно емпіричним методом, із використанням досвіду будівництва, розвитку та застосування збройних сил.

Так, у деяких працях [13 – 17], які присвячені зазначеній проблемі, пропонувалось її часткове вирішення шляхом урахування лише окремих показників, наприклад, термінів переведення військ (сил) на організацію і штати воєнного часу, збільшення бойового потенціалу з'єднань (частин) за рахунок їх відмобілізування тощо.

Проте, з огляду на необхідність виконання Збройними Силами цілого комплексу завдань з оборони держави та в умовах значних ресурсних обмежень, виникла потреба у більш обґрунтованому вирішенні піднятої проблеми, зокрема із залученням математичних методів, викладених, наприклад, у теорії управління запасами (ресурсами).

Детальний аналіз численних теоретичних та практичних робіт із цієї проблематики дає підстави стверджувати, що на сьогодні відсутнє переконливе обґрунтування розподілу ЗС України на війська (сили) мирного часу та ті, що будуть відмобілізуватися, перш за все у зв'язку із відсутністю методології такого розподілу, яка б враховувала такі важливі фактори, як потреба у своєчасному розгортанні військ (сил) в умовах воєнного часу та нестача ресурсів для проведення відповідних заходів.

Поряд із цим, у [18] викладені методологічні

аспекти обґрунтування розподілу Збройних Сил України на війська мирного часу та ті, що будуть відмобілізуватися. Так, пропонується розробити методичний апарат, який би дозволив усебічно обґрунтувати, а отже знайти потрібний баланс між кількістю з'єднань (частин), які доцільно утримувати розгорнутими в мирний час, та кількістю з'єднань (частин), що потребують відмобілізування в особливий період (воєнний час). Відповідно, як зазначено у [18], виникає потреба у розробці методів, які б визначали сутність і зміст цього методичного апарату, а саме:

методу пріоритетів – для обґрунтування розподілу бойового складу військ (сил) – заздалегідь визначеної кількості з'єднань (частин) щодо порядку їх утримання (розгорнутих у мирний час та тих, що будуть відмобілізуватися) з урахуванням обмежень щодо часу на їх приведення у бойову готовність, а також необхідних (виділених) для цього фінансових ресурсів (коштів);

методу оптимізації розподілу бойового складу військ (сил) – заздалегідь визначеної кількості з'єднань (частин) щодо порядку їх утримання (розгорнутих у мирний час та тих, що будуть відмобілізуватися) з урахуванням обмежень щодо часу на їх приведення у бойову готовність, а також необхідних (виділених) для цього фінансових ресурсів (коштів). (Що дозволить обґрунтувати найбільш доцільний (оптимальний) варіант розподілу військ (сил) за призначенням);

методу визначення необхідних можливостей військових комісаріатів – для повного і своєчасного забезпечення військ (сил) мобілізаційними ресурсами різних видів під час доукомплектування або відмобілізування з'єднань (частин), а також обґрунтування необхідної для цього кількості органів управління – військових комісаріатів.

Ось чому метою цієї статті є саме викладення основних аспектів запропонованого у [18] методичного апарату обґрунтування розподілу Збройних Сил України на війська мирного часу й ті, що будуть відмобілізуватися.

Виклад основного матеріалу досліджень

1. Основні положення методу пріоритетів

Вважається відомою чисельність Збройних Сил, яка необхідна для відбиття можливої агресії протягом певного періоду на важливих оперативно-стратегічних напрямках, – за даними прогнозу воєнно-політичної і оперативно-стратегічної обстановки, намірів і можливостей потенційного агресора, а також з урахуванням ресурсних можливостей своєї країни. Ця чисельність може бути виражена через кількість

$$N = \sum_j N_j = N_M + N_B = \\ = \sum_j N_{Mj} + \sum_j N_{Bj} = \sum_j (N_{Mj} + N_{Bj})$$

на воєнний час з'єднань (частин) різних j -х типів (N_j), що входять до складу того чи іншого роду військ (сил).

Отже, виникає потреба у визначенні (обґрунтуванні):

$$\text{припустимої чисельності } N_M = \sum_j N_{Mj}$$

з'єднань (частин), розгорнутих у мирний час, із урахуванням необхідності вирішення у масштабах держави необхідного для цього цілого комплексу завдань (економічних, соціальних тощо), проведення відповідних заходів щодо своєчасного відмобілізування $N_B = \sum_j N_{Bj}$ з'єднань (частин) до потреб (чисельності) $N = N_M + N_B$ воєнного часу, виходячи з економічних (воєнно-економічних) показників та мобілізаційних можливостей держави тощо;

необхідної величини ресурсів (людських, матеріальних тощо), зокрема фінансових

$$C'_1 = C_M + C_B = \sum_j C_{Mj} + \\ + \sum_j C_{Bj} = \sum_j c_{Mj} \cdot N_{Mj} + \sum_j c_{Bj} \cdot N_{Bj},$$

з урахуванням обмежень за середньорічними коштами ($C'_{1\text{обм}} = \sum_j C'_{1j\text{обм}}$), що виділяються на за-

безпечення доукомплектування N_M і відмобілізування N_B з'єднань (частин);

припустимого часу ($T_{Mj} \leq T_{Mj\text{потр}}$) для доукомплектування та приведення в бойову готовність розгорнутих у мирний час з'єднань (частин) j -го типу в кількості N_{Mj} , а також часу ($T_{Bj} \leq T_{Bj\text{потр}}$) для відмобілізування і приведення у бойову готовність визначеного j -го типу з'єднань (частин).

При цьому вважається, що терміни T_{Mj} і T_{Bj} взаємопов'язані, оскільки кожен із них залежить від відповідної кількості з'єднань (частин), що, у свою чергу, залежить від обсягу виділених середньорічних фінансових ресурсів ($C'_{1j\text{обм}}$).

Тобто, значення T_{Mj} і T_{Bj} одночасно довільно задавати не можна, не враховуючи при цьому передбачувану кількість з'єднань (частин) мирного часу (N_{Mj}), а також з'єднань (частин) j -го типу, які будуть відмобілізуватися у воєнний час (N_{Bj}).

Вважається, що термін $T_M \leq T_{M\text{потр}}$ для доукомплектування й приведення у бойову готовність з'єднань (частин) усіх типів, розгорнутих у мирний

час ($N_M = e N_{Mj}$), буде визначатися за *максимальним* значенням часу ($\max T_{Mj}$) доукомплектування й приведення в бойову готовність відповідних з'єднань (частин) j -го типу.

Аналогічно, термін $T_B \leq T_{B\text{потр}}$ відмобілізування й приведення у бойову готовність з'єднань (частин) усіх типів ($N_B = e N_{Bj}$) визначатиметься за *максимальним* значенням часу ($\max T_{Bj}$) відмобілізування й приведення у бойову готовність відповідних з'єднань (частин) j -го типу.

Відомо, що війська (сили) залежно від наявності підготовленого особового складу й необхідних ресурсів можуть приводитися у бойову готовність послідовним або паралельним способом. Урахування особливостей цих способів здійснюється уведенням до розгляду коефіцієнта *паралельності* або *одночасності* (β) початку приведення цих з'єднань (частин) у бойову готовність за наявності необхідних для цього ресурсів. Так, для з'єднань (частин) j -го типу, розгорнутих у мирний час, цей коефіцієнт позначається як $0 \leq \beta_{Mj} < 1$ і за досвідом військ може становити $\beta_{Mj} \approx 0,6 - 0,8$; для з'єднань (частин) j -го типу, які відмобілізуються, вказаний коефіцієнт позначається як $0 \leq \beta_{Bj} < 1$ і за досвідом військ може становити у середньому $\beta_{Bj} \approx 0,2 - 0,5$.

Необхідні в середньому за рік фінансові ресурси для доукомплектування, відмобілізування й приведення в бойову готовність з'єднань (частин) j -го типу можуть бути розраховані як:

$$C'_{1j} = C_{Mj} + C_{Bj} = z_j C'_1 \leq z_j \cdot (C'_{1\text{обм}} = \sum_j C'_{1j\text{обм}}),$$

де $C_{Mj} = c_{Mj} \cdot N_{Mj}$ – величина коштів, *необхідна* для доукомплектування й приведення в бойову готовність N_{Mj} з'єднань (частин) j -го типу;

$C_{Bj} = c_{Bj} \cdot N_{Bj}$ – величина коштів, *необхідна* для відмобілізування й приведення в бойову готовність N_{Bj} з'єднань (частин) j -го типу;

z_j – експертна оцінка важливості того чи іншого роду військ (сил), з'єднань (частин) j -го типу ($\sum_j z_j = 1$) у створюваному угрупованні (бойовому порядку) військ.

Вважається, що величини $C'_{1j\text{обм}}$, $T_{Mj\text{потр}}$, $T_{Bj\text{потр}}$, N_{Mj} і N_{Bj} у загальному випадку *взаємопов'язані* та *взаємозалежні*, а тому їх не можна призначати довільно, незалежно одна від одної (що найчастіше не витримується в існуючому порядку визначення цих величин).

Для одержання раціональних (не оптимальних) рішень *завдання розподілу* $N_j = N_{Mj} + N_{Bj}$ з'єднань (частин) j -го типу на з'єднання (частини) мирного часу (N_{Mj}) і з'єднання (частини), що будуть відмобі-

лізуватися у воєнний час (N_{vj}), може вирішуватися в декількох варіантах залежно від обраного пріоритету вихідних та інших даних, зокрема величин $T_{mj \text{ потр}}$ і $T_{vj \text{ потр}}$, $C'_{1j \text{ обм}}$, N_{mj} і N_{vj} , з урахуванням часу t_{vj} , необхідного для відмобілізування й приведення у бойову готовність одного з'єднання (частини) j -го типу, а також часу $t_{mj} < t_{vj}$, необхідного на доукомплектування й приведення в бойову готовність одного з'єднання (частини) j -го типу, розгорнутого в мирний час.

2. Основні положення методу оптимізації розподілу бойового складу військ (сил)

Залежно від співвідношень між c_{mj} , c_{vj} , а також між t_{mj} , t_{vj} , можуть бути отримані різні значення N_{mj} , N_{vj} за тих самих виділених фінансових ресурсів (коштів) $C'_{1 \text{ обм}} = \sum_j C'_{1j \text{ обм}}$. Виходячи з цього, роз-

глянута раніше задача розподілу з'єднань (частин) j -го типу щодо порядку їх утримання припускає й оптимізаційний варіант її вирішення, тобто визначення оптимальної кількості $N_{омj}$ з'єднань (частин), розгорнутих у мирний час, і тих $N_{овj}$, що будуть відмобілізуватися у воєнний час, з урахуванням можливого обмеження за виділеними фінансовими ресурсами (коштами) ($C'_{1j \text{ обм}}$) та часу ($T_{mj \text{ потр}}$, $T_{vj \text{ потр}}$) приведення у бойову готовність цих з'єднань (частин).

Такий варіант рішення впливає з розглянутої раніше конфліктної ситуації, що обумовлює можливість знаходження оптимальних значень $N_{омj}$ і $N_{овj}$ з огляду на їхню цілочисельність.

Очевидно, що в прийнятих умовах-обмеженнях ($C'_{1j \text{ обм}}$, $T_{mj \text{ потр}}$, $T_{vj \text{ потр}}$) критерієм вирішення такого завдання може бути прагнення досягти максимуму загальної кількості $N_j = N_{mj} + N_{vj}$ з'єднань (частин) j -го типу.

Не виключається й інший варіант оптимізаційної задачі, який зводиться до мінімізації коштів (затрат) $C_{1j} = C_{mj} + C_{vj} = c_{mj} \cdot N_{mj} + c_{vj} \cdot N_{vj}$ за заданої загальної кількості $N_j = N_{mj} + N_{vj}$ з'єднань (частин), що будуть розподілятися.

3. Основні положення методу визначення необхідних можливостей військових комісаріатів

Передбачається, що завдання організації (планування) своєчасної ($T_m \leq T_{m \text{ потр}}$, $T_v \leq T_{v \text{ потр}}$) подачі тому чи іншому з'єднанню (частині) мобілізаційних ресурсів різних ($j = \overline{1, n}$) видів (особовий склад, техніка, пальне тощо) від організацій-постачальників покладається на районні військові комісаріати ($i = \overline{1, m}$), що підпорядковуються обласному військовому комісаріату (военкомату).

Робота відповідного военкомату з організації подачі всіх потрібних мобресурсів повинна бути завершена не пізніше часу, встановленого мобілізаційним планом военкомату, погодженого з мобілізаційним планом забезпечуваного з'єднання (частини).

У подальшому вирішення розглянутого завдання стосується s ($K = \overline{1, s}$) з'єднань (частин), які відмобілізуються та забезпечуються мобресурсами j -го виду ($j = \overline{1, n}$) через m ($i = \overline{1, m}$) военкоматів.

При цьому вважаються відомими: b_{jk} – потреба k -го ($K = \overline{1, s}$) з'єднання (частини) у мобресурсах j -го виду ($j = \overline{1, n}$), виходячи з припущення, що ці ресурси своєчасно подаються i -м районним военкоматом; $b_j = \sum_{k=1}^s b_{jk}$ – загальна потреба в мобресурсах j -го виду всіх з'єднань (частин);

затрати (фінансові затрати) c_{ij} на 1 одиницю мобресурсів j -го виду, пов'язані із придбанням (утриманням) і організацією подачі i -м районним военкоматом цих мобресурсів з урахуванням особливостей забезпечення (вид використовуваного транспорту, віддалення, важливість) k -го з'єднання (частини); обмежена кількість фінансових ресурсів $C_{обм}$, що може виділятися для організації военкоматами постачання всіх забезпечуваних з'єднань (частин) мобресурсами всіх видів.

З огляду на велику багатоваріантність, невизначеність у процесі роботи кількох военкоматів із забезпечення кількох з'єднань (частин) із різними характеристиками, врахувати все різноманіття без наявності дослідних (статистичних) даних навіть з використанням методів експертних оцінок вважається практично неможливим.

Тому комплексне врахування всіх цих факторів пропонується здійснити (через b_{jk}) за допомогою

коефіцієнта важливості $\alpha_{ij}^{(k)} = \frac{b_{jk}}{b_j}$ ($\sum_{k=1}^s \alpha_{ij}^{(k)} = 1$) у

процесі забезпечення k -го з'єднання (частини) мобресурсами j -го виду i -м военкоматом. Завдяки цьому з'являється можливість хоча б побічно, опосередковано врахувати розглянуті вище особливості такої схеми забезпечення певного з'єднання (частини). Тоді можна вважати, що

$$b_{jk} = \alpha_{ij}^{(k)} \cdot b_j = \alpha_{ij}^{(k)} \cdot \sum_{k=1}^s b_{jk},$$

$$b_j = \sum_{k=1}^s b_{jk} = \sum_{k=1}^s \alpha_{ij}^{(k)} \cdot b_j.$$

Приймається, що кожний i -й районний военкомат має певні можливості x_{ijk} із забезпечення потреби b_{jk} k -го з'єднання (частини) у мобресурсах j -го

виду ($j = \overline{1, n}$). У зв'язку з цим, у припущенні, що будуть задіяні m ($i = \overline{1, m}$) районних военкоматів, доцільно розглянути коефіцієнт участі (внеску)

$$\delta_{ij}^{(k)} = \frac{x_{ijk}}{b_{jk}} \quad \left(\sum_{i=1}^m \delta_{ij}^{(k)} = 1 \right)$$

i -го районного военкомата з можливостями x_{ijk} із забезпечення потреби b_{jk} k -го ($K = \overline{1, s}$) з'єднання (частини) у мобресурсах j -го виду ($j = \overline{1, n}$). Звідки можна одержати прогнозовані (припустимі) можливості $x_{ijk} = \delta_{ij}^{(k)} \cdot b_{jk} = \delta_{ij}^{(k)} \cdot \alpha_{ij}^{(k)} \cdot b_j$ i -го ($i = \overline{1, m}$) районного военкомата під час забезпечення потреби b_{jk} у мобресурсах j -го виду ($j = \overline{1, n}$) k -го з'єднання (частини).

Сумарна кількість

$$x_j = b_j \cdot \sum_{i=1}^m \sum_{k=1}^s \delta_{ij}^{(k)} \cdot \alpha_{ij}^{(k)} \geq b_j = \sum_{k=1}^s b_{jk}$$

мобресурсів j -го виду ($j = \overline{1, n}$), одержувана всіма ($K = \overline{1, s}$) з'єднаннями (частинами) від організаторської роботи всіх m ($i = \overline{1, m}$) районних военкоматів, повинна бути не менша від загальної потреби b_j в мобресурсах j -го виду всіх s ($K = \overline{1, s}$) з'єднань (частин), то-

$$\text{му, як бачимо, необхідно, щоб } \sum_{i=1}^m \sum_{k=1}^s \delta_{ij}^{(k)} \cdot \alpha_{ij}^{(k)} \geq 1,$$

що виражає умову балансу між военкоматами, які забезпечують, і забезпечуваними з'єднаннями (частинами) мобресурсами j -го виду.

Виходячи з того, що необхідна кількість мобресурсів j -го виду всіх военкоматів повинна становити x_j за відомої кількості s ($K = \overline{1, s}$) з'єднань (частин), забезпечуваних мобресурсами j -го виду, підбирається необхідна для цього кількість m ($i = \overline{1, m}$) районних военкоматів з можливостями кожного x_{ijk} .

Підкреслимо, що розмірність мобресурсів j -го виду може бути різною (особовий склад, озброєння і військова техніка, пально-мастильні матеріали тощо), тому загальна кількість мобресурсів усіх видів може розглядатися лише під час оцінювання їх вартості.

Необхідні кошти C для забезпечення всіх з'єднань (частин) мобресурсами всіх видів усіма ($i = \overline{1, m}$) военкоматами з урахуванням обмежених фінансових ресурсів $C_{\text{обм}}$, які можуть бути виділені для організації всіма военкоматами забезпечення всіх відмобілізовуваних з'єднань (частин) мобресурсами всіх видів, може дорівнювати

$$C = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n \sum_{k=1}^s c_{ij} \cdot \delta_{ij}^{(k)} \cdot \alpha_{ij}^{(k)} \cdot b_j \leq C_{\text{обм}}$$

Висновки

Таким чином, перспективами подальшого дослідження є детальне розроблення запропонованих методів.

В умовах підвищення вимог до рівня боєздатності Збройних Сил України і, водночас, враховуючи обмежені ресурси держави щодо виконання цих вимог, запропонований методичний апарат дозволить знайти потрібний баланс між кількістю з'єднань (частин), які доцільно утримувати розгорнутими в мирний час, та кількістю з'єднань (частин), які в особливий період потребують переведення на організацію і штати воєнного часу (відмобілізування) та приведення у повну бойову готовність, що є однією з умов успішного виконання Збройними Силами завдань з оборони держави.

Список літератури

1. Тимчасова доктрина підготовки і застосування ЗС України ДКТ 01.020.001 – 2013(01) [Текст]: сп. нак. МО України і ГШ ЗС України [від 02.12.2013 № 08] – К., 2013. – 100 с.
2. Тимчасова інструкція про порядок проведення оцінки бойової та мобілізаційної готовності, готовності до виконання функціональних завдань у МОУ та ЗС України [Текст]: спільний наказ МО України і ГШ ЗС України [від 26.06.2013 № 06]. – К., 2013. – 43 с.
3. Про визначення порядку проведення оцінки бойової та мобілізаційної готовності військових організаційних структур ЗС України в особливий період [Текст]: сп. директива МО України і ГШ ЗС України [від 22.02.2016 № Д – 1т-бг]. – К., 2016. – 25 с.
4. Про визначення ступенів готовності військових частин (підрозділів), які виконують бойові (спеціальні) завдання у складі угруповань військ (сил) та порядку оцінки їх бойової готовності [Текст]: сп. директива МО України і ГШ ЗС України [від 11.04.2015 № Д – 03-бг]. – К., 2015. – 8 с.
5. Настанова з оперативної роботи органів військового управління ЗС України [Текст]: наказ ГШ ЗС України [від 18.03.2016 № 04]. – К., 2016. – 124 с.
6. Буравлев А.И. Основы методологического подхода к оценке боевых потенциалов образцов ВВТ и воинских формирований [Текст] / А.И. Буравлев, С.Р. Цырендоржиев, В.С. Брезгин // Вооружение и экономика. – 2009. – № 3.
7. Брезгин, В. С. Методика расчета боевых потенциалов средств ВВТ по результатам имитационного моделирования боевых действий [Текст] / В.С. Брезгин // Вооружение и экономика. – 2009. – № 2.
8. Цыгичко В.Н. Метод боевых потенциалов: история и настоящее [Текст] / В.Н. Цыгичко, Ф. Стокли // Военная мысль. – 1997. – № 4. – С. 24.
9. Богданом С.А. О выработке единых подходов к оценке боевых потенциалов вооружений [Текст] / С.А. Богданом, Л.В. Захаров // Военная мысль. – 1992. – № 8-9. – С. 44-47.
10. Серегин Г.Г. Об одном подходе к расчету значенний боевых потенциалов перспективных средств вооружения [Текст] / Г.Г. Серегин, С.Н. Стрелков, В.М. Бобров // Военная мысль. – 2005. – № 10. – С. 32-38.

11. Методика оценки боевых потенциалов вооружения и военной техники и воинских формирований вооруженных сил Российской Федерации и иностранных государств [Текст]: учеб. пос., – М.: ЦВСИ, 2001.

12. Удосконалення методики розрахунку бойових потенціалів військових формувань з урахуванням стану ОВТ та наявності основних видів ресурсів [Текст]: звіт про НДР «Потенціал» – К.: ЦНДІ ЗС України, 2013. – С. 10-35.

13. Дідіченко В.П. Обґрунтування раціонального співвідношення сил та засобів видів Збройних Сил, родів військ на оперативному (оперативно-стратегічному) напрямі [Текст]: дис. ... канд. військ. наук : 20.01.05 «Будівництво Збройних Сил» / Дідіченко Володимир Павлович. – К.: ЦНДІ ЗС України, 2004. – 183 с.

14. Кириченко С.О. Рекомендації щодо визначення раціонального складу міжвидових оперативних угруповань військ (сил) при їх застосуванні в сучасних воєнних конфліктах [Текст]: дис. ... канд. військ. наук : 20.01.01 «Воєнне мистецтво» / Кириченко Сергій Олександрович. – К.: ЦНДІ ЗС України, 2007. – 199 с.

15. Півненко О.В. Розробка і обґрунтування рекомендацій з підвищення мобілізаційної готовності механізованої дивізії скороченого складу [Текст]: дис. ... канд. військ. наук : 20.01.04 «Тактика» / Півненко Олексій Вікторович. – К.: Академія ЗС України, 1997. – 259 с.

16. Сморгчов А.Б. Пути повышения боевой готовности зенитных ракетных соединений и частей общевой-

сковой (танковой) армии в мирное время и при переводе войск на военное положение [Текст]: дис. ... канд. воен. наук: 20.01.04 «Тактика войсковой противовоздушной обороны» / Сморгчов Анатолий Борисович. – К.: Военная Академия войсковой ПВО им. маршала Советского Союза Василевского, 1983. – 227 с.

17. Методологічні засади обґрунтування складу угруповання військ (сил) для відбиття агресії [Текст]: посіб. – К.: НУО України імені Івана Черняхівського, 2013. – 359 с.

18. Романченко І.С. Методологічні аспекти обґрунтування розподілу Збройних Сил України на війська мирного часу та ті, що будуть відмобілізуватися [Текст] / І.С. Романченко, В.О. Шуєнкін, Г.А. Саковський // Зб. наук. пр. «Труди університету» НУО України імені Івана Черняхівського. – К., 2016. – № 2(68). – С. 279-297.

Надійшла до редколегії 21.09.2016

Рецензент: д-р техн. наук, проф. В.О. Шуєнкін, Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Київ.

ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ МЕТОДИЧЕСКОГО АППАРАТА ОБОСНОВАНИЯ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ НА ВОЙСКА МИРНОГО ВРЕМЕНИ И ВОЙСКА, ПОДЛЕЖАЩИЕ ОТМОБИЛИЗОВАНИЮ

Г.А. Саковский

В статье рассмотрены основные аспекты методического аппарата распределения Вооруженных Сил Украины на войска мирного времени и войска, подлежащие отмобилизованию в особый период.

Ключевые слова: боевая готовность, боевой потенциал, боеспособность, методы обоснования.

THE BASIC ASPECTS OF THE METHODOLOGICAL APPARATUS OF THE SUBSTANTIATION OF DISTRIBUTION OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE ON THE PEACE TIME TROOPS AND THE TROOPS WHICH WILL BE MOBILIZED

H.A. Sakovskyi

In the article the basic aspects of the methodological apparatus of the substantiation of distribution of the Armed Forces of Ukraine on the peace time troops and the troops which will be mobilized.

Keywords: combat readiness, combat potential, combat value, methods of substantiation.